

Riera de Rafamans

Cervelló

Ubicació

Comarca:	Baix Llobregat
Lloc/Adreça:	Entre l'Ordal i can Mascaró. Entra dins la riera de Cervelló més al sud del pont de la carretera N-340
Emplaçament	Des del puig d'Agulles, travessa una part del municipi fins a trobar-se amb la riera de Cervelló, cap al final de la punta nord-est del terme municipal, a la zona propera a la Granja García.

Coordenades:

Latitud:	41.40148
Longitud:	1.98714
UTM Est (X):	415335
UTM Nord (Y):	4583822

Classificació

Número de fitxa	08068 - 62
Àmbit:	Patrimoni natural
Tipologia	Zona d'interès
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Presenta algunes zones amb abundant brossa acumulada per les rierades i abocaments de les urbanitzacions properes. L'horta a la riba del costat de Cervelló és un espai en general desordenat i amb elements que vulneren la disciplina urbanística, amb zones d'extracció d'aigua de forma il·legal (Margall, 2018: 38, 41). N'hi ha d'altres però, que conserven la vegetació típica del bosc de ribera i antigues canalitzacions de fonts, com un petit canal de rec que arrenca, prop de la font de la Mata, en un entorn natural singular per a la biodiversitat local.

Protecció	Legal
Tipus de protecció:	Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire:	Natura 2000 – Lloc d'importància comunitària
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres

Titularitat	Privada
Titular:	Varis propietaris
Autoria de la fitxa	Juana María Huélamo Gabaldón - Kuanum
Data de registre de la fitxa:	dv., 29/12/2023 - 17:31

Descripció

La riera de Rafamans, també dita de Corbera, fa de límit entre els termes municipals de Cervelló (marge dret) i Corbera de Llobregat (marge esquerre) a la part superior i amb La Palma de Cervelló al curs baix. Té un curs fluvial de 7,2 km de longitud.

Té el seu origen a les muntanyes de l'Ordal, vora el puig d'Agulles (652 m), cim culminant de la Serra d'Ordal, a la deu dels Massets, mitjançant dos torrents (que en recullen d'altres menys importants): el de Can Planes al nord i el de Sant Ponç al sud, els quals s'ajunten a l'Avall.

Passa a tocar els nuclis de Corbera i la Palma, rep per la dreta el torrent de Can Palet i desguassa aigües avall de la vila de Cervelló i fa el seu recorregut d'oest a est. El marge que toca a Cervelló està resseguit per zones boscoses, especialment boscos de ribera, o zones d'horta, ubicades a diferents terrasses fluvials.

Diverses torrenteres, rierols i fonts alimenten el seu cabal: el torrent de l'Elies, el cau de la Guineu a Can Planas i les fonts de Sant Ponç, de Can Casildo, de La Mata, de Can Rafel/La Figuera, d'en Rovira i de La Palmera. Totes aquestes fonts d'aigua, s'uneixen en un únic cabal al peu de Sant Ponç, que davallen cap al barri de l'Amunt i segueixen el seu curs per Corbera i, en paral·lel a les carreteres BV-2422 i BV-2421, després de vorejar el primitiu nucli urbà de la Palma de Cervelló, desemboca a la riera de Cervelló.

Les espècies al·lòctones són molt presents al llarg del curs fluvial. La canya és la principal espècie invasora. Hi ha abocaments al llarg de la seva llera. La proximitat a zones industrials i urbanes en una bona part del seu curs.

Observacions:

La riera era coneguda també com de La Palma, més avall de Can Via. En part fa el límit entre els termes municipals de Corbera de Llobregat (marge esquerre) i Cervelló (marge dret).

Història

La riera sempre ha estat un lloc d'aprofitament de les aigües al llarg de tot el seu curs, fos com a espai lúdic, o per altres usos quotidians: pesca, rec (s'ha de tenir present que els horts de les terrasses al costat de la seva llera, s'han cultivat des d'antic, i encara avui són treballats) o simplement per fer la bugada. En relació amb això es troben diversos testimonis, com són els següents:

La gent gran recorda la seva infantesa replegant peixos en els pèlags de les lleres (Marzo, 2014: 35).

"El 4 d'abril de 1825 es va formalitzar davant notari, la construcció, en un termini màxim de vuit anys, dels dos primers casals en l'espai llavors conegut com la Riera d'en Rovira, avui avinguda de Catalunya. En el 1833, eren ja vuit residents en aquest nou carrer i de seguida van construir un gran safareig a la vora de la riera que, especialment, els servís de bassa per al reg dels seus horts" (Marzo, 2014: 37).

Bibliografia

DE BUEN LINARES, A.; ROIG I MESTRE, M.D.; VIVAR CANTALLOPS, J.A (1999): Catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Natural de la Palma de Cervelló. Inèdit. Ajuntament de la Palma de Cervelló.

DIRECCIÓ GENERAL DE PATRIMONI NATURAL (1996). PEIN. Pla d'Espais d'Interès Natural. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient.

MARGALL, Meritxell; MIRALLES, Jordi. (2018) Diagnosi dels espais lliures - municipi de Cervelló. Informe tècnic. Barcelona: Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial SITXELL, Diputació de Barcelona.

MARZO MARCO, Josep M.; FREIXA SOLÉ, Lourdes. (2014). El pont de an Rafel i el seu entorn. Edició: Entitat Urbanística de Conservació Puigmontmany. S.Ll.

NATURALEA (s.d.) Informe del Estudio hidráulico y proyecto ejecutivo de restauración de un tramo de la riera de Rafamans en Corbera de Llobregat. Ajuntament de Cobera de Llobregat.

SAURÍ, J.M.; LARRIBA, A. (dir.) (2001): Diagnosi dels espais naturals de la Palma de Cervelló (Baix Llobregat). Barcelona: Diputació de Barcelona. Inèdit. p. 4-6, 18. Naturalea Conservació, s.l. Pla director per la recuperació socio-ambiental de la Riera de Rafamans. La Palma de Cervelló.

